

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12

Fylke: Buskerud

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Øvre Teiker

Emne: Gamal sngkultúr

Bygdelag:

Oppskr. av: Andreas Røpne

Gard:

(adresse):

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Kaus Krekling, f. 1875 på Krekling, boude på Akv sidan 1943.

På Akv. 67 oi. f. på Røgeberg i Ø. Teiker, boude på Akv i 48 oi.

SVAR

1. Berre H. K. vort spurd om dette. Han sa det hadde ing og utslakte, men verka svært usikkert. Han kjende ordet ekre og nytta det seinare i Samtalen, men kunne ikkje gjera greitt hva det tydde. Men det var grasmark ("i omlop"), det gjekk klart fram av den måten han nytta ordet på. Atlegg var kjent, det var ikk som vort atlagt, eller lagt igjen som han sa. Første gravvokstren var atlegg.
- H. K. kjende ikkje til ulike ~~er~~ nemningar på eng eller kvaliteten, berre kunstig eng og naturleg. Nokke namneshilje som lading kontra småeng e.l. kunne det ikkje verta, for det var ikkje tenkt å gjædde eng, kroke naturleg eller kunstig for ein fekk kunstgjæddel (sjå 5). Namneshilje på høy eller kvaliteten kjende han heller ikkje.
- Det einaste namneshilje var det gølt utslakt var rein slakt, men hva det var, kunne han ikkje gjera greie for.
2. Det var vanleg å rydja bort tre for, (inn o.l.) som vaks inn på eng eller slakta var det vort nødvendige.

Det vort gjort i ~~staden~~ i h balleu, og det var van-
leg   ta laur av laurtr e. (sj  s r p  sp  9).

D ngane virke ~~ikke~~^{H.K.} ikke anna namn p 
enn kvistek s, ~~men~~ som tydr ein kvistek ig reint
 lment.

Det var ikke noko serleg namn p  arbeidet.
Kvistek sene vort berende, og i den berenna som
det d  vort inne p  unga eller sl tta, s dde dei
ring. Derksom dei hadde mykje kvist, k nne dei
beria den utover s  det vort passeleg tjukt
til   god berenne, men det vort aldri store
lappane av det. (H.K. og P. .)

Dei r dde best den steinen som dei r dde med
og som det var bryet verot   f  bost.

3. Mot mosvaksen var det ikke gjort noko
det f rste H.K. K nne minnast. Seinare vort
det vauleg   bruke heimmj l ("r tt" eller soovel-
syra), seinare trollmj l. H.K. k ende ikke tie
at det k nne berikast natu mot moss. B de
heimmj l og trollmj l vart ber kt i s  sein
tid at kj pt grasfr  var heilt vauleg.

H.K. Mau ikke hugsa anna enn at dei ber ka
kj pt grasfr  p  Krekking, men fortalde etter
moss (f. 1838 p  Skjenning i Lytre Sauds os)
at det i hennar ungdom aldri vort s dd i
ablegg. Det fekk st  og gro i hop av seg sj lv.
P.  fortelde att i h ur ungdom var det mange
som la att utan fr .

4. P  Krekking l dde dei bost vatnet med  pne
gr fter. Etter H.K. sk lle ein presteson som hadde
Dons v rt den f rste som tok tie med "systema-
tisk" gr fting i O. Teikv. Han hadde g tt det
f rste kurset p   s og dreiv sidan  kv. Han
nytt  svenske gr ftegravarar. P   kv var det

teglernerne der dei laga dreusrogrer (1 1/2 fume?),
men det vart og laga steinsette grøfter. Det vart
gjort den feilen at grøftene var for grunnere.
Derutan var ikkje dreusrogrer gode. Dei var
ofte skeive så det vart ikkje lett i skjøttene og
dei vann julle av leiv. H.K. hadde sjølv tatt
opp ~~for~~ masse rogrer etter doner som var heilt
lette.

Hov P.Å hadde dei og op ^{gaurle} korne på dreusgrøfter som
var heilt i orden, men både P.Å og H.K. minke at
dei måtte vera lagt ned av Lars Åker, fjerde man-
nen til P.Å. Han var svært nøgje når han la
ned dreusrogrer.

Det var mange åpne grøfter på Åker og på H.K.
som dit.

Vatning av eng heilt ukjent.

5. Kostje eng eller utdelt vort gjødsla med natur-
leg gjødslor for kunstgjødsla kom. Åkeren vart
gjødsla hardt siste året for den vort atlegd.
6. Fell teurt
7. Ukjent
8. Fell teurt.
9. Renga vort ikkje beitt om våren utan det var
hard forvænt. ~ Det vort for dyrt beite ~ (P.Å.)
Oppe ved ein Krekling var det ein bonde som
mest kvart i beite eng, men han vort
sebt på "av oss" som ein dårleg bonde. (H.K.)
Den hærsten vart engene beitt. Då tok dei
ikkje imot noko av eng, utan det skulle vera
eit stykke som var verleg blautt slik at kyrne
kunne øydeleggja grasrota.
Det var ikkje sjeldan ein lett sårne beite
hausstrügen om våren
10. Det kom ikkje fram at det var noko skifte i
dette, utan for beite av hausstrügen.

11. De slo ut røkene med ei vauleg krevine, det gjekk som oftast nokre timmar. Lars Åker gjorde det alltid, P.Å. i dei første åra. På Krekking gjorde dei det i hvert år, men H.K. hadde ikkje gjort det etter han kom til Åker.

Det var vauleg gjort straks suien var faren.

12. Hanna var så nok garden at kyrne kom inn i fjøset om natta. Korkje H.K. eller P.Å. kjende til at det var sommarfjøs i Ø. krek.

Sommargjødslo vart spreidd saman med den andre gjødsla.

13. Fell beurt.

14-18 Kjent.

19. Kjennr beire:

trå: ein stad der krøttra har gått og trakk, f. d. utaufer fjødsira, der dei står og venter på å få koma inn o. l.
stod i tydinga båtstod
stol = sete.

20. Det er ikkje seter i bygda som H.K. og P.Å. kjennr til.

21. Nei.